

Genomgångslägenheter

Riktlinjer för ärendehandläggning

Dokumenttyp Riktlinjer	Dokumentnamn Genomgångslägenheter – Riktlinjer för ärendehandläggning	Gäller från datum 2014-01-23
Beslutat av Socialnämnden	Ansvarig för dokumentet Socialförvaltningen, Kansliet	Reviderad 2019-02-12

Dokumentinformation

Syftet med riktlinjerna är rättssäkerhet och likabehandling i handläggningen. Riktlinjerna har sin utgångspunkt i lagstiftning och gällande praxis. En individuell behovsbedömning ska alltid göras.

Genomgångslägenheter

Riktlinjer för ärendehandläggning

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1 Riktlinjernas syfte och tillämpning	3
1.2 Utgångspunkter för arbetet.....	3
1.3 Barnrättsperspektivet.....	3
1.4 Samverkan	4
1.5 Lex Sarah	4
2. Förutsättningar och målgrupper	5
3 Handläggning.....	5
3.1 Kontrakt och avtal	6
3.2 Genomförandeplan	6
3.3 Omprövning av bistånd	7

1. Inledning

Det är kommunens socialnämnd som ansvarar för handläggningen av genomgångslägenheter. Lagar som främst reglerar verksamheten är socialtjänstlagen (SoL), förvaltningslagen (FL), offentlighets- och sekretesslagen (OSL), Jordabalken (JB) och kommunallagen (KL).

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd är utöver lagstiftningen styrande och vägledande för arbetet, främst Socialstyrelsens handbok om handläggning och dokumentation inom socialtjänsten.

1.1 Riktlinjernas syfte och tillämpning

Syftet med riktlinjerna är att ge enhetliga bedömningsgrunder för bistånd i form av genomgångslägenhet. Syftet är också att riktlinjerna ska bidra till likabehandling i kommunen och rättssäkerhet i handläggningen.

Riktlinjerna är en vägledning och innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan. Ny lagstiftning och rättsliga utslag i domstol måste fortlöpande beaktas.

Beslutsrätt i ärenden om genomgångslägenhet stadgas i socialnämndens delegationsordning.

Riktlinjerna om genomgångslägenhet är fastställda av socialnämnden och ska revideras vid behov.

1.2 Utgångspunkter för arbetet

Enligt SoL har kommunen det yttersta ansvaret för att de som bor och vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver. Kommunens genomgångslägenheter är bostäder som förvaltningen hyr av Haninge Bostäder eller privata fastighetsägare och som sedan hyrs ut i andra hand som ett bistånd enligt SoL.

Det är inte socialnämndens uppgift att tillgodose behovet av bostad i allmänhet och tillgången på lägenheter är starkt begränsad. De individer som kan komma i fråga för bistånd i form av genomgångslägenhet är därför personer som utöver bostadslösheten även har behov av annat stöd.

Arbetet ska inriktas på att den enskilde ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt och därmed ska socialtjänsten stödja och hjälpa den enskilde att finna en egen bostad. Det stöd som erbjuds ska utformas och genomföras tillsammans med den enskilde. Insatsen genomgångslägenhet ska vara tidsbegränsad till sex månader och därefter omprövas var sjätte månad med möjlighet till förlängning, dock som längst fyra år.

1.3 Barnrättsperspektivet

Vid handläggning av genomgångslägenhet till hushåll med barn ska FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, särskilt beaktas. Två av barnkonventionens huvudprinciper finns införda i SoL:

- När åtgärder rör barn skall särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver (1 kap. 2 § SoL).
- Barnets åsikter och inställning ska tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad (11 kap.10 § SoL).

När beslut rör barn ska ett barnrättsperspektiv finnas i både utredning och beslutsfattande vilket innebär att noga analysera vilka följder ett beslut kan få för enskilda barn. Konsekvenserna för barnen ska alltid övervägas och dokumenteras innan beslut fattas. Om minderåriga barn bor stadigvarande eller tillfälligt hos förälder som ansöker om genomgångslägenhet ska utredaren särskilt uppmärksamma barnets situation och säkerställa att stöd erbjuds vid behov.

Om det framkommer uppgifter som tyder på att barnet far illa ska en orosanmälan alltid göras till förvaltningens enhet Mottagning Barn och unga.

1.4 Samverkan

Väl utvecklad samverkan med andra myndigheter och samarbetsparter ska eftersträvas och ske utifrån den enskildes behov. Internt inom kommunen är samverkan med andra nämnder och samverkan mellan olika enheter och verksamheter inom den egna nämnden av särskild vikt. Samverkan ska alltid ske med den enskildes samtycke.

1.5 Lex Sarah

Den som fullgör uppgifter inom socialtjänsten är skyldig att genast rapportera om denne uppmärksammar eller får kännedom om ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande som rör den som får eller kan komma ifråga för insatser inom verksamheten. För detta finns särskilda riktlinjer och rutiner. Se vidare i kommunens rutin för hantering av lex Sarahbestämmelserna i SoL och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

2. Förutsättningar och målgrupper

För att vara aktuell för en genomgångsbostad ska den enskilde:

- Vara aktuell hos socialförvaltningen av annan anledning än bostadslöshet.
- Utifrån socialtjänstens utredning ha konstaterade, omfattande och allvarliga sociala problem som utgör hinder för att bli godkänd som hyresgäst.
- Ha uttömt alla sina egna möjligheter att ordna en bostad både på den ordinarie bostadsmarknaden och på andrahandsmarknaden.
- Klara av att bo i eget ordinärt boende med individuellt anpassat stöd om behov finns.
- Vara motiverad till att ta emot stöd från socialtjänsten för att på sikt kunna få ett eget kontrakt antingen på den ordinarie bostadsmarknaden eller på andrahandsmarknaden.

Särskild hänsyn ska alltid tas till:

- Barnfamiljers situation och prioriteringar ska göras till förmån för barnets bästa.

Därutöver ska bistånd till genomgångslägenhet främst beviljas till enskilda som tillhör de grupper som socialtjänsten har ett särskilt ansvar för enligt 5 kap. SoL:

- Personer utsatta för våld i nära relation.
- Unga och unga vuxna i behov av fortsatt stöd efter avslutad placering i familjehem eller hem för vård eller boende (socialnämnden har eftervårdsansvar).
- Personer med missbruksproblem.
- Personer med allvarliga psykiska och/eller fysiska problem.

3. Handläggning

All dokumentation och handläggning ska utgå från gällande lagstiftning och följa Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd inom området. Vid handläggningen ska stor vikt läggas vid individens rätt till delaktighet, inflytande och självbestämmande.

Den dokumentationskyldighet som återfinns i 11 kap. 5 och 6 §§ SoL gäller även för handläggning av genomgångslägenheter. Därmed ska löpande journalanteckningar föras. Reglerna om insyn i akten och rätten att få anteckningar förda till akten ska tillämpas. Arbetet ska präglas av kvalitet och rättssäkerhet i enlighet med 3 kap. 3 § SoL och med andra ord ske på samma sätt som allt annat bistånd som ges inom socialtjänsten.

Den enskilde kan ansöka om boende, muntligen eller skriftligen, till nämnden. Genomgångslägenheter är till för personer som är aktuella hos socialtjänsten av annan anledning än enbart bostadslöshet. Det är därför individens handläggare som ska ta emot ansökan och uppmärksamma eventuellt behov av genomgångslägenhet.

En handläggare utreder ansökan enligt 11 kap. 1 § SoL och gör en bedömning om den enskilde tillhör beskriven målgrupp. I utredningen ska framgå vad den enskilde själv gjort för att ordna sin boendesituation, förutsättningar för inträde på bostadsmarknaden, nuvarande och tidigare bostadssituation, ekonomi och eventuella skulder, familjebild samt övriga uppgifter om den sociala situationen som kan påvisa eventuellt behov av stöd.

Utifrån genomförd utredning och bedömning fattas beslut av behörig tjänsteman med beslutanderätt enligt socialnämndens delegationsordning.

Ansökan ska alltid först prövas enligt 4 kap. 1 § SoL. I prövningen enligt 4 kap. 1 § SoL bedöms om insatsen genomgångslägenhet behövs för att individen ska uppnå skälig levnadsnivå. Beslutet ska motiveras och kan överklagas genom förvaltningsbesvär. Bistånd i form av genomgångslägenhet kan i vissa speciella situationer anses ingå i skälig levnadsnivå och ska då beviljas enligt 4 kap. 1 § SoL.¹

Om bedömningen är att den enskilde inte har rätt till bistånd i form av genomgångslägenhet enligt 4 kap. 1 § SoL finns möjlighet för nämnden att istället pröva och bevilja insatsen enligt 4 kap. 2 § SoL. Detta kan göras med samma utredning som grund och vid samma beslutstillfälle. Enligt 4 kap. 2 § SoL kan socialnämnden ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det. Bistånd enligt denna paragraf är inte en rättighet för den enskilde utan en möjlighet

---

¹ Se dom från Kammarrätten, Göteborg, mål nr 1318-18, 2018.

för nämnden att ge stöd utöver vad som anses utgöra en skälig levnadsnivå. När bistånd till genomgångslägenhet beviljas görs detta oftast enligt 4 kap. 2 § SoL.

Beslut fattade enligt 4 kap. 2 § kan enbart överklagas genom laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen, det vill säga prövningen gäller enbart om beslutet tillkommit i laga ordning.

Beslut om genomgångslägenhet fattas på sex månader, därefter omprövas beslutet var sjätte månad med möjlighet till förlängning, dock som längst i fyra år.

3.1 Kontrakt och avtal

I samband med inflyttning i genomgångslägenhet ska ett andrahandskontrakt upprättas mellan kommunen och den enskilde.

Ett villkor för att teckna kontrakt om genomgångslägenhet är att den enskilde samtidigt tecknar ett avtal där denne avstår från besittningsskyddet enligt Jordabalken 12 kap. 45 § (hyreslagen). Detta gäller även för en eventuell sammanboende. Avtalet är gällande i längst två år och kan därefter förlängas en gång med maximalt två år. Hyresnämnden är den instans som fattar beslut om avtalets giltighet.

Kommunen ansvarar för att informera den enskilde om vilka regler som gäller för boende i genomgångslägenhet. Hyresgästen ska skriva under att denne har förstått och godkänner boendereglererna.

Eventuella ändringar i boendevillkoren beslutas av handläggare, till exempel vid ändrade familjeförhållanden.

3.2 Genomförandeplan

En genomförandeplan ska alltid upprättas i samråd med den enskilde. Handläggaren avseende genomgångslägenheten upprättar genomförandeplan för denna insats medan genomförandeplan för andra pågående insatser upprättas av respektive

utförare. I vissa fall kan det vara lämpligt att ha en gemensam genomförandeplan för samtliga pågående insatser.

Genomförandeplanen ska innehålla mål, aktiviteter och eventuella stödjande insatser som syftar till att underlätta inträdet på den ordinarie bostadsmarknaden eller andrahandsmarknaden. Genomförandeplanen följs upp vid omprövning och vid behov.

3.3 Omprövning av bistånd

Under tiden den enskilde bor i genomgångslägenhet är denne ålagd att följa hyreslagens bestämmelser enligt 12 kap. Jordabalken. Om situationer uppstår som kan leda till uppsägning av hyresavtalet enligt hyreslagen kan en omprövning av biståndsbeslutet behöva genomföras. Genomförandeplanen ska uppdateras utifrån uppkommen situation. Omprövning kan ske om den enskilde till exempel:

- Uteblir med hyresinbetalning och inte åtgärdar skulden.
- Ofta och systematiskt betalar hyran för sent (men innan uppsägning sker).
- Orsakar allvarliga störningar i bostaden eller om dessa är orsakade av sammanboende.
- Orsakar onormalt slitage och materiella skador på bostaden eller om dessa är orsakade av sammanboende.
- Överlåter lägenheten till annan eller hyr ut den i andra hand.

Utöver ovanstående ska omprövning av biståndet ske i god tid innan beslutet löper ut för att utreda om behov av genomgångslägenhet fortfarande föreligger. Omprövning ska också genomföras:

- Senast fyra månader innan avtal om avstående från besittningsskydd upphör att gälla.
- Om den enskilde vid upprepade tillfällen inte följer genomförandeplanen.
- Om ytterligare en vuxen ansöker om att flytta in i bostaden.

Om en omprövning visar att behov av genomgångslägenhet inte längre föreligger ska kontraktet sägas upp.

